

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

4 Vtrùm auditor detractoris peccet mortaliter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

15 docet Pet. Nauar. lib. 2. c. 4. num. 307. & insinuat Nauarr. c. 18. n. 24. nisi forte propterea putaretur valde in animo eorum, quibus dicitur, contem-
 16 nendus. Ratio est; quia ob hæc non censetur quis infamis. Si tamen in faciem hæc & similia, præ-
 fertim viro honorato, dicantur conuictiandi causa, erit peccatum mortale; quia censetur notabilis contumelia; secus si vilis sit conditio; nisi forte grauem mærorem inde putetur concepturus. Ter-
 17 tiò, Quando ratione conditionis personæ, peccata, etiam mortifera, non censentur notabiliter læ-
 dere famam; non est peccatum mortale, horum reuelatio: vt si quis dicat, militem commisisse duellum, habere concubinam, decessisse puellam: vel, adolecentem esse prodigum, deditum amori-
 18 bus. Quarto, Idem dicendum, si generalibus nomi-
 minibus peccatorum mortalium aliquem infames; vt si dicas, esse superbum, auarum, iracundum; vt docet Siluester Detractio n. 2. ex D. Anton. supra. Ratio est, quia hæc nomina ordinariè non ita accipiuntur, vt sonent peccata mortalia; sed vt naturalem inclinationem, vel veniales defectus denotent. Fieri tamen potest, vt ratione dignitatis personæ, de qua dicuntur, vel quia putantur accipienda pro grauibz vitijs, sit in his peccatum mortiferum. vide Nauarr. cap. 18. n. 24.

Generalia
victorum
nomina.

DUBITATIO IV.

Utrum auditor detractoris peccet mortaliter.

D. Thom. art. 4.

19 **R**espondeo & Dico Primò, Qui ita audit vt inducat vel excitet ad detrahendum, non minus peccat quam ipse detractor, sed potius magis: similiter qui detrahentem verbis vel gestibus animat ad prosequendū. Ita D. Thom. a. 4. & alij. Quòd magis peccet, probatur; quia non solum ipse in se peccat affectu detractionis, sicut detractor, sed etiam alteri est causa detrahendi. detractor enim solum est auctor sui peccati, ille verò & sui & alterius: vnde tenetur ad restitutionem, nisi detractor ipse restituat. In hoc casu locum habet quod ait Bernardus lib. 2. de confid. sub fine: *Detrahere vel detrahentem audire, vtrum horum detestabilius sit, non facile dixerim.*

20 **D**ico Secundo, Qui audiendo detractorem, lætatur, nõ tamen inducit nec animat ad continuandum, peccat mortiferè contra charitatem (vt qui alieno malo lætetur) & etiam contra iustitiam, quatenus gaudet eo opere, quo alteri iniuste damnum datur: non tamen tenetur ad restitutionem, quia non est causa damni.

Dices, Tenebatur impedire, & non impediuit: ergo est causa. Respondeo, Non tenebatur obligatione iustitiæ, sed solum charitatis. vnde saltem non est causa per iniuriam.

21 **A**duerte tamen, Si quis solum delectetur eloquentia detractoris, vel curiosa cognitione factorum proximi; non tamen desideret, vt ille detrahat; non esse peccatum mortale: sed tunc solum, quando vel delectatur damno proximi, (quod non potest prouenire nisi ex aliquo odio) vel ita delectatur eloquentia vel curiosa cognitione, vt placeat ei quòd alter detrahat. Nam vt Apostolus ad Rom. 1. ait: *Qui talia agunt, digni sunt morte,*

Ex curio-
sitate au-
diens.

non solum qui ea faciunt, sed etiam qui consentiunt facientibus.

Dico Tertio, Qui nec inducit, nec lætatur, tamen audit, nec resilit, cum possit, aliquando peccat venialiter, aliquando mortiferè. Mortiferè peccat, si infamia sit grauis, & facilè possit eam impedire, nec putet eam alia ratione auertendam; vel breui recuperandam. Ratio est; quia charitas obligat, vt graue damnum proximi, quod ipse iniurus patitur, impediamus; si commode possumus. Vnde si sit Superior, qui ex officio tenebatur impedire proximi infamiam, obligabitur ad restitutionem, in defectum inferioris. Venialiter peccat Primò, si detractio est leuis. Secundò, si est quidem de re graui, tamen solum sit apud vnum, vel vt summum duos, qui rem omnino silebunt, tunc enim nõ censetur notabilis infamia, ita Caiet. 2. 2. q. 73. a. 2. dub. 1. Cordub. q. 2. conclus. 5. Pet. Nau. lib. 2. cap. 4. nu. 334. sed hæc sententia non est ita vniuersè amplectenda, vt infra dub. 11. dicitur. Tertio, si nimia verecundia vel animi pusillitate non audeat resistere. ratio est; quia tunc valde difficile est efficaciter impedire: vnde tunc non tenetur, saltem sub peccato mortali, nisi forte infamia esset valde atrox, vel graua incommoda putaretur paritura. tunc enim deberet sibi vim facere, excusata verecundia, & modestè contradicere. Quarto, Si putet detractorem sponte reuocaturum vel emendaturum quod dixit, idque breuè & efficaciter: quod vt faciat, adhibenda correptio fraterna, si opus sit. Quintò, Si putet auditores non credere. Nullo autem modo peccas, si vel non putes profuturam tuam monitionem, vel metuas aliquod magnum damnum; vt contumelias, verbera, vel si rationabilis verecundia obster; vt si sis famulus, vel nullius auctoritatis. debes tamen tunc, si commode possis, vel discedere, vel faciem tristiorè ostendere, vel sermonem aliò diuertere: nam hac ratione impeditur, vel saltem minuitur detractoris sermo; iuxta illud Prouerb. 25. *Ventus aquilo dissipat pluuia, & facies tristis linguas detrahentium.* vide Chrylost. Hom. 3. ad populum, à medio vsque ad finem: Bernard. Sermon. 24. in Cantica, & Sermon. de triplici custodia, manus, linguæ, cordis.

21
Non res-
sistens.

22
Quando
sit venia-
li.

23

DUBITATIO V.

Utrum audita, vel alia quelibet referens absque a seueratione & dubitanter, peccet mortaliter, & teneatur restituere.

24 **R**espond. & Dico Primò, Non esse peccatum mortiferum si ita referat, vt ei probabile non sit vilam inde infamiam orituram, eò quòd alij non sint credituri. Ita Scotus d. 15. q. 4. Nau. c. 18. n. 50. & multi alij D. D. Ratio est; quia tunc non est probabile periculum damni proximo.

Notandum tamen, Si crimen esset valde graue, vt hæresis, proditio, præpostera libido; & verisimile esset, ex narratione auditoribus malam suspensionem suborituram, posse esse peccatum mortiferum; quia talis suspicio videtur esse magnum malum, respectu honestæ personæ.

Dico Secundo, Si quis audita referat coram iis, quos probabile est ex sua leuitate credituros; etiam si ex lenitatis ipsæ sufficientem occasionem ad id minimè dederit, peccat mortiferè contra charitatem, non tamen

24

25

Si ex leni-
tate puten-
tur credi-
turi.

L